

De Stemming van 5 maart 2017

Misschien is de meest interessante tabel van dit moment de onderstaande. Van de twee vorige landelijke verkiezingen in Nederland, die voor het Europees Parlement 2014 en voor de Provinciale Staten 2015, is de uitslag op volgorde van grootte gezet. De namen van de partijen zijn weggehaald. Daarachter is de peiling van vandaag gezet. De cijfers zijn als losse percentages gepresenteerd en als cumulatieve cijfers.

De twee maal drie kolommen lijken verbluffend veel op elkaar. (Maar verschillen wel veel van de verkiezingen van 2012 en ervoor, waar de grootste partijen een stuk hoger scoorden).

Het geeft goed weer het beeld van de versplintering van het Nederlandse electorale landschap na de verkiezingen van 2012. En dat als de komende anderhalve week er geen tweestrijd ontbrandt en de kiezers niet strategisch gaan stemmen, we een uitslag krijgen met ongeveer het patroon dat we nu zien: de grootste partij komt op een record laag percentage uit (het laagste tot nu toe was 20% in 2010) en het verschil tussen nummer 2 en 5 zal 5% worden of minder.

volgorde van partijen in uitslag	Losse percentages			Cumulatieve percentages		
	Verkiezing			Verkiezing		
	EP 2014	PS2015	Peiling nu	EP 2014	PS2015	Peiling nu
1e partij	15%	16%	16%	15%	16%	16%
2e partij	15%	15%	16%	31%	31%	32%
3e partij	13%	12%	14%	44%	43%	46%
4e partij	12%	12%	11%	56%	55%	57%
5e partij	10%	12%	11%	66%	67%	68%
6e partij	9%	10%	8%	75%	77%	76%
7e partij	8%	5%	7%	83%	82%	83%
8e partij	7%	4%	3%	90%	86%	86%
9e partij	4%	3%	3%	94%	89%	89%
10e partij	4%	3%	3%	98%	92%	92%
Rest	2%	8%	8%	100%	100%	100%

Gisteren hebben we geen verschuiving waargenomen, zodat de onderstaande uitslag dezelfde is als vrijdagavond.

De verschuivingen sinds vorige week zijn groter dan in de 8 weken ervoor. De PVV is in de afgelopen week 4 zetels gezakt. De VVD profiteert daar niet van en daalt zelfs 1 zetel. CDA en D66 stijgen het meest (3 zetels ieder). Maar ook de SP is 2 zetels gestegen. De PvdA is per saldo 2 zetel gezakt. GroenLinks is 1 zetel achteruitgegaan. 50PLUS staat nu op 5 zetels, evenals de Partij voor de Dieren.

Het lijkt erop dat het RTL debat toch een effect heeft gehad, waarvan CDA, D66 en SP hebben geprofiteerd. PvdA en GroenLinks hebben dat niet. De PVV heeft last van de relatieve onzichtbaarheid tijdens de campagne. En dat het CDA tijdens het debat de meest rechtse partij was, lijkt er verantwoordelijk voor te zijn dat ik voor het eerst in lange tijd zie dat er overgangen zijn van de PVV naar het CDA. (Onder de PVV-kiezers die naar het RTL debat keken, was Buma de winnaar, zoals uit ons onderzoek van maandagavond jl. bleek).

Doordat de PVV zo wegzakt komen er ook meer zetels beschikbaar voor de andere partijen, waardoor er meer mogelijke regeringscombinaties in de buurt van de 75 zetels komen. Twee mogelijke combinaties staan nu boven de 75 zetels: VVD+CDA+D66+GroenLinks (79) en CDA+D66+GroenLinks+SP+PvdA (78). Maar ook de combinatie VVD+CDA+GroenLinks+SP staat inmiddels op 75. Niet alleen kunnen er dan steeds meer combinaties van 4 partijen gevormd worden om een kabinet te vormen, maar ook zou een van de kleinere partijen een rol kunnen spelen om de 76 zetels te halen.

Hoe meer combinaties van 4 of 5 partijen er mogelijk zijn, hoe sterker de rol van CDA en D66 zal zijn bij de vorming van een kabinet,

Vanzelfsprekend blijft er de kans dat tussen vandaag en 15 maart toch nog 1 of 2 partijen fors gaan stijgen, maar dan moet er hetzij bij een debat iets heel bijzonders gebeuren of een ingrijpende externe gebeurtenis plaatsvinden.

¹ - zie volgende pagina

zetels	TK2012	1-1 2017	26-2 2017	5-3 2017	Versch. t.o.v. vorige	Versch. t.o.v. 1-1	Versch met TK2012	Eerste Kamer
PVV	15	35	29	25	-4	-10	10	9
VVD	41	23	25	24	-1	1	-17	13
CDA	13	15	18	21	3	6	8	12
GroenLinks	4	14	18	17	-1	3	13	4
D66	12	14	14	17	3	3	5	10
SP	15	11	11	13	2	2	-2	9
PvdA	38	10	12	10	-2		-28	8
ChristenUnie	5	5	5	5				3
Partij voor de Dieren	2	5	4	5	1		3	2
50PLUS	2	11	6	5	-1	-6	3	2
SGP	3	3	3	3				2
DENK		3	2	2		-1	2	
Forum voor Democratie			2	2		2	2	
VNL		1	1	1			1	
Andere partij								1
Totaal	150	150	150	150				75
VVD+PvdA	79	33	37	34	-3	1	-45	21
VVD+PVV	56	58	54	49	-5	-9	-7	22
VVD+CDA+D66	66	52	57	62	5	10	-4	35
VVD+CDA+D66+PvdA	104	62	69	72	3	10	-32	43
VVD+CDA+D66+SP	81	63	68	75	7	12	-6	44
VVD+CDA+D66+GroenLinks	70	66	75	79	4	13	9	39
CDA+D66+GroenLinks+PvdA+SP	82	64	73	78	5	14	-4	43

Het is boeiend het vertrouwen in de lijsttrekkers te bekijken gerelateerd aan het huidige stemgedrag. Het geeft ook een beeld van welke partijen in electorale concurrentie zijn. En ook hier zien we de middenrol van Buma en Pechtold terug.

Vertrouwen in lijsttrekkers

Vertrouwen in lijsttrekker (1-10)	Huidig stemgedrag								
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLinks	50PLUS
Sybrand Buma	5,3	4,4	5,6	8,0	5,2	4,9	4,4	4,7	4,4
Alexander Pechtold	5,3	3,1	6,2	5,5	8,2	6,4	4,7	6,5	2,9
Emile Roemer	5,1	4,4	3,7	4,8	5,4	5,7	7,9	5,8	5,1
Mark Rutte	5,0	3,2	8,4	5,5	5,6	5,7	2,9	4,6	3,5
Jesse Klaver	5,0	2,8	4,5	4,7	6,7	6,6	5,6	8,1	3,7
Lodewijk Asscher	4,9	2,9	5,1	4,7	5,9	7,5	5,4	5,8	3,5
Marianne Thieme	4,8	3,9	4,2	4,5	5,3	4,8	5,6	5,8	4,7
Geert-Jan Segers	4,7	3,5	5,0	5,9	4,4	4,8	4,3	4,9	4,7
Kees van der Staaij	4,6	4,1	5,2	6,1	4,3	4,1	3,6	3,9	5,1
Geert Wilders	3,5	8,2	2,6	3,7	1,6	1,3	2,4	1,3	4,8
Henk Krol	3,4	4,1	3,1	3,9	2,7	2,8	3,8	2,8	7,4
Thierry Baudet	3,4	4,7	3,5	3,3	2,6	2,2	2,9	2,1	3,2
Jan Roos	2,9	4,3	2,9	2,9	2,1	1,6	2,5	1,7	2,2
Tunahan Kuzu	1,6	1,3	1,6	2,1	1,7	1,5	2,0	1,6	2,1

Marianne Thieme scoort 8,3 bij haar eigen kiezers, Geert-Jan Segers scoort 7,8, Kees van der Staaij 8,6, Thierry Baudet 8,1, Jan Roos 8,4 en Tunahan Kuzu 8,9.

¹ - zie volgende pagina

De onderstaande tabel laat ook zien hoe de kiezers tegen het optreden van de lijsttrekkers tijdens de campagne aankijken. Ook hier is het interessant om te kijken wat kiezers van de verschillende partijen vinden. Ook hier zien we dat Buma het per saldo het beste doet met Pechtold op de tweede plaats en dat zowel Rutte, Wilders als Asscher het tot nu toe matig doen.

Valt mee of valt tegen tijdens deze campagne

<i>percentage positief minus negatief</i>	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLinks	50PLUS
Buma meevallen	38%	31%	45%	83%	27%	16%	28%	30%	49%
Buma tegenvallen	30%	38%	25%	5%	44%	44%	27%	35%	17%
Pechtold meevallen	36%	6%	42%	26%	94%	57%	33%	54%	25%
Pechtold tegenvallen	34%	75%	14%	39%	0%	13%	29%	10%	40%
Roemer meevallen	32%	24%	10%	35%	26%	19%	85%	38%	31%
Roemer tegenvallen	32%	39%	52%	36%	33%	33%	5%	18%	17%
Klaver meevallen	34%	6%	22%	24%	54%	50%	37%	82%	18%
Klaver tegenvallen	39%	70%	46%	57%	8%	18%	22%	3%	27%
Asscher meevallen	24%	3%	21%	21%	29%	87%	22%	31%	14%
Asscher tegenvallen	42%	68%	37%	48%	24%	2%	40%	39%	35%
Rutte meevallen	22%	8%	77%	21%	21%	14%	4%	11%	17%
Rutte tegenvallen	47%	67%	4%	53%	37%	35%	77%	57%	41%
Wilders meevallen	17%	72%	7%	7%	0%	0%	5%	2%	16%
Wilders tegenvallen	62%	9%	65%	71%	85%	88%	69%	89%	68%

56% van de kiezers zou de premier rechtstreeks willen kiezen. Ook hier zien we weer grote verschillen naar partij van voorkeur.

Zou premier rechtstreeks willen kiezen

<i>percentage positief minus negatief</i>	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLinks	50PLUS
Ja	56%	83%	44%	48%	59%	43%	71%	38%	73%
Nee	39%	13%	54%	42%	39%	53%	23%	57%	22%
Weet niet/geen antwoord	5%	5%	2%	10%	3%	4%	5%	5%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%